

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazeta“ eze:
Joi'a si Duminec'a.
Pretulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tiera esterne 12 fl. pe unu anu s'eu
28 franci.

Anulu XLIII

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 89.

Joi, 6 18 Novembre

1880.

Brasiovu 5/17 Novembre.

Cestiunea Dulciniei nu a mai facutu in timpul
in urma nici unu pasu inainte spre solutiunea s'a.
P'rt'a a promis, nu mai scimu a câte-óra, că va
redá acelu tienstu Muntenegriniloru si tóta lumea
stépta acuma că P'rt'a se 'si implinésca promisi-
iunea.

Flot'a européna se afla inca totu in apele Dul-
ciniei asteptandu rezultatulu promis. Intr'aceea
sesescu sc'iri, cari ne spunu că cei mai multi dintre
admirali facu preparative pentru de a erná in acele
ape. Totodata inse se pregatescu si Albanesii pen-
tru érna. Dulcigno este aprovisiunatu pe unu anu
si locuitorii lui nu voiescu se lasé că militi'a regu-
lata turéscá se plece din orasiu. Astfeliu ne po-
temu asteptá că resolvarea cestiunei Dulciniei se
mai fia amanata póte inca cateva luni.

Si mai multu vomu trebui se asteptamu péna
ce vomu vedé resolvata cestiunea regularii fruntarie-
loru turco-grece. Grecii facu pregatiri estraordi-
nare de resbelu, crediendu, că prin acést'a voru in-
demná pe marile poteri de a le sari intru ajutoriu
contra Turciloru, cari se preambila inca prin Thes-
sali'a si Epiru cu acelu semtiu, că afara de ei nu
mai potu fi altii stapani peste aceste frumóse pro-
vincie. Poterile privescu péna acuma cu mare
flegma la pregatirile de resbelu ale Greciloru si
nici un'a nu se misca in favorulu loru. Déca Grecii
pentru salvarea onórei nationale ar' declará resbelu
Turciei ar' potea-o inca patí cá Serbiei la 1876.

Dintre tóte cestiunile pendente tocmai aceea
care ne intereséza pe noi Romanii mai de aprópe
se pare a fi mai aprópe de solutiunea ei. Este
cestiunea navigatiunii Dunarii, dela Portile de feru
péna la marea Négra.

In 15 l. c. era sè se intrunésca pentru prim'a-
óra membrii comisiunei Dunarene la Galati si se
dice, că indata ce voru sosi delegatii Serbiei si ai
Bulgariei va incepe discussiunea asupra „comissi-
unei mixte.“ Suntemu curiosi se vedemu déca se
va adeveri scirea, că Austro-Ungari'a va sustiené
si acuma ante-proiectulu seu si că Germani'a Ita-
li'a si chiaru si Serbi'a ar' fi decise a-o sprigini
in pretensiunile sale.

In privinti'a acést'a atragemu atentiunea ceti-
toriloru nostri asupra unui estrasu d'intr'unu arti-
culu importantu alu „Romanului.“ Din declarati-
unile acestui diaru se vede, că Romani'a o decisa
a se impotrivi ori-carei mesuri, ce ar' lua 'o co-
missiunea Dunaréna in contra dispositiuniloru trac-
tatorulu si a interesselor statulu romanu.

Firm'a hotarire a guvernulu romanu de a nu
lasá cá sá se vateme interesele romane la Dunare
va cadé greu in cumpena sub impregiurarile actu-
ale. Consultarile comisiunei europene dela Galati
voru avé negresitu o importantia mare si póte că
poterile se voru grupá faciá de cestiunea libertatii
navigatiunii pe Dunare in doue tabere mari, ceea
ce nu va remané fara influintia asupra viitórei des-
voltari a cestiunei orientale.

Cine va poté luá in nume de reu guvernulu
romanu, déca va recurge la tóte medilócele possi-
bile spre a aperá dreptulu si interessulu tierii la
Dunare? Romani'a ar' trebui se abdica la marea
missiune de a aperá interesele Europei la gurile
Dunarei, déca ar' concede cá vr'unulu din statele
mari vecine se monopolizeze comericiulu pe Du-
nare.

Ce e dreptu a luptá in contra planuriloru po-
terniculu cancelariu germanu — si se dice că elu
spriginescu anteproiectulu austriacu — va fi greu
pentru Romani'a, dupa cum se vede inse ea nu va
remané singura in acést'a lupta si apoi chiaru de
ar' fi parasita de tóte poterile ne vine a intrebá
cu „Romanulu“, că óre Romanii nu ar' avé atáta

curagiu, câtu ore man'a de ómeni din Dulcigno,
de a resiste pressiunei nedrepte a poteriloru? —

Speramu inse, că Romani'a nu vá fi silita de
a recurge la mediloculu impotrivirei. Guvernulu austro-
ungaru trebuie se fia cu mare bagare de séma,
déca amicitia Romaniei nu-i este indiferenta!

O scóla romana de tiesutu in Sacele.

Adunarea generala a despartimentulu I alu
Associatiunei, ce s'a tienstu Duminec'a trecuta in
Cernatul Saceleloru va fi un'a din cele mai memo-
rabile, pentru că cu acést'a ocaziune s'a intrupatu
un'a din acele idei frumóse si folositoare dela a ca-
rora realisare depinde viitórea desvoltare materiala
si morala, depinde fericirea poporulu romanu. Dupa
ce adunarea si-a fost terminatu lucrarile, conformu
ordinei de di, zelosulu Romanu, d. D i a m a n d i
I. M a n o l e aratandu intr'unu discursu bine cu-
getatu si bine semtitu ce perdere mare este pentru
poporulu nostru, că industri'a de casa renumita a
femeiloru romane din Sacele a decádiutu atátu de
multu, din caus'a timpuriloru vitrege si a lipsei
de spriginu si incuragiare, si dovedindu cu exemple
scóse din propri'a esperiintia, că femeile romane si
cu deosebire Sacelencele nóstre au unu talentu
estraordinariu si pentru cele mai grele lucrari in-
dustriale, — ceea ce o documentá insasi imbracamintea
mai multoru membri din cei de faciá, cari portau
vestminte din postavu fiau tiesutu si vapsitu de
Romance din Sacele, — faciú propunerea că se con-
tribuimu pentru infiintierea unei scóle ro-
m a n e d e t i e s a t u r i d e l a n a , b u m -
b a c u s . a . in Sacele. Propunerea acést'a salu-
tara secundata si spriginita cu totu feliulu de ar-
gumente din partea d-lui advocatu Iosifu P u s -
c a r i u , a fostu primita in modu entusiasticu de
toti cei de faciá si in timpu de o jumetate óra
s'au si subsemnatu peste optusute de florini pentru
infiintierea scólei proiectate, ceea ce se póte vedé
din list'a ce-o publicamu mai josu.

Pentru astadi nu potemu decátu se dámu es-
pressiune bucuriei nóstre pentru nobil'a initiativa
si frumosulu resultatu, ce i-a urmatu indata. Sun-
temu convinsi că, caus'a infiintarii unei scóle in-
dustriale romane in Sacele, va fi imbraiosata cu
caldura de cátra toti Romanii generosi si astfeliu
speramu că vomu poté fi câtu mai curéndu atáta
de fericiti a anuntiá deschiderea primei scóle ro-
mane industriale in Ardealu.

Este óre de lipsa se mai apelamu in specialu
la generositatea concetatianiloru nostri romani din
Brasiovu? Suntemu siguri, că ea se va documentá
si acuma cu aceea-si stralucire cá si altadata. Ob-
servamu numai că contribuirile sunt a se inaintá
dlui protopopu I. P e t r i c u directorulu despar-
timentulu I alu Associatiunei.

List'a Nr. 1.

Noi subsemnatii contribuimu pentru infiintierea
unei scóle romane de tiesaturi de lana, de bumbacu
s. a. si spre perfectiunarea industriei de casa s. a.
in Sacele:

Diamandi Manole 200 fl.; Iosifu Baracu,
protop. 100 fl.; Iosifu Piscariu, adv. 100 fl.;
Ioanu Petricu, protop. 50 fl.; Ioanu Lengeru adv.
50 fl.; Constantin Nicolai, com. 50 fl.; Ioanu
Doréa, directoru 60 fl.; Radu Pope'a, parochu,
40 fl.; Eremi'a Verzea, par. 40 fl.; Alessiu Ver-
zea, par. 30 fl.; Victoru Pope'a, par. 20 fl.;
Demetriu Coltofeanu, par. 10 fl.; Stefanu Manolle,
capel. 10 fl.; George Urdea, par. 10 fl.; Ioanu
Bozoceanu, prof. 10.; Demetriu D. Iarc'a 25 fl.;
Anastasiu Barsanu invet. 5 fl. Ioane Odoru, par.
10 fl.; Ioane Pope'a prof. 10 fl.; Stefanu Iosifu,
direct. 5 fl.; Dr. Aurel Muresiann 25 fl.; Ioanu
Petricu, dir. 5 fl. Ioanu Gavrusi inv. 5 fl.; Ioanu
Aronu invet. 3 fl. Suma totala 873 fl. v. a.

Cestiunea Dunarei.

In ajunulu intrunirei comisiunei Dunarene,
„R o m a n u l u “ vorbindu despre staruintele
eventuale ale Austriei de a face sè se primésca
faimosulu ante-proiectu, dice, ca aceste staruinte
ar' poté numai se turbure bunele raporturi dintre
Romani'a si Austro-Ungari'a, dér' acestu ante-
proiectu, chiaru admisu, nu va poté niciodata se
fia aplicatu fara vointi'a si concursulu statulu ro-
manu; apoi continua asia:

„Déca fatalitatea va voi cá cuventulu, cá rati-
tiunea, cá dreptulu se nu aiba nici o ascultare, va
veni neaperatu rëndulu impotrivirei; si pe acestu
terému rolulu Romaniei, de si neplacutu, va fi
fórté lesne. Déca se va admite comisiunea micsta,
sub presiedinti'a Austro-Ungariei, comisiune cu
totulu contraria tratatelor de Paris si Berlin, va
fi destulu Romaniei se refuse de a'si tramite re-
presintantulu in acea comisiune, pentru ca ea se
nu póta functioná. Déca acea comisiune, lucrandu
chiaru fara participarea Romaniei, va voi se faca
actu de autoritate pe tiermulu romanescu, autori-
tatile romane nu voru avé de câtu se voiésca.
pentru că nici una din dispositiunile comisiunei micste
se nu fia tienstu in séma.“

„Aru fi negresitu tristu, pentru bun'a armonia
dintre Statele vecine, că Romani'a se fia nevoita
a recurge la asemeni midilóce; pusa inse intre
dreptulu unitu cu interesulu seu si interesulu bine
s'eu reu intielesu alu altui Statu, care tíera n'aru
recurge óre la asemeni midilóce spre a se aperá?
Miculu Dulcigno, asiediatu in bataia tunuriloru, de
pe flotele unite a siépte mari puteri, resista inca
de a admite sórtea ce i s'a facutu de unu Congresu
Europénu; si óre Romani'a, care nici cá are a se
teme de o demonstratiune navala, n'aru avé atáta
curagiu câtu are man'a de ómeni din Dulcigno?
Ni se pare că Romanii au datu deja destule probe
că nu trebuie se fia priviti cá atáta de mici la
anima. . . .“

Diarulu francesu „Le Soir“, publica sub
titlulu: „unu interesu francesu“, unu articulu pri-
vitoriu la libertatea navigatiunii
pe Dunare. Cestiunea acést'a, dice „Le Soir“,
e de mare importantia pentru comericiulu francesu
si aci se tractéza inca de ceva mai multu: a nu
lásá, cá monopolulu comercialu se duca la monopolulu
politicu. Traditiunile Austriei au impinsu pe acést'a po-
tere intodéuna spre gurile Dunarei si spre marea Egea.
Diu'a in care ea va realisa aceste doué visuri
va absorbi imperiulu otomanu economicése si va
anihilá in acelasi timpu totu aceste state dunarene
independente: cari, la acést'a óra — unulu din
ele mai cu séma: Romani'a — sunt o pedeca
seriósá la nesce proiecte prea ambióse.

„Austri'a“, continua numit'a fóie, „inca la 1857
a redigeatu unu memoriu, care fú primitu si sub-
semnatu la Vien'a de patru state, dér' respinsu
la Paris in 1858 de poterile intrunite in confe-
rentia. Acestu proiectu va renasce acuma cu sianse
mai mari de succesu, déca poterile interesate nu
voru lucrá si nu voru vorbi cu firmitate. Aceste
sianse sunt datorite intimitatii Austriei cu inamiculu
ei victoriosu dela Sadova. O vointia mai poter-
nica impinge pe Austri'a spre Orientu. Germani'a
este o aliata, care isi iubescu prea multu amicii:
ea ii iubescu péna la a révni la ceea ce posedu
ei; si se scie, că pentru marele directoru alu a-
cestui imperiu a révni este a posedá. Deci, Ger-
mani'a impinge pe Austri'a in secretu dér' siguru.
Chiaru din punctulu de vedere comericulu Austri'a
este unu instrumentu alu Germaniei. Se scie, ce
parte activa a luat acést'a prin agentii financiari
ai d-lui Bismarck la afacerile drumuriloru de feru
otomane si la proiectulu de junctiunea loru cu cele
ale Austro-Ungariei. Se scie, că chiaru acuma d.
de Bismarck prepara o uniune, vamala in care elu
ar' absorbi Oland'a si Danemarc'a, Austro-Ungari'a

Romani'a, Serbi'a, Bulgari'a. — „Le Soir“ finesce asia :

„Se nu uitam, că sunt pe malul Dunării State gelóse de independența lor, și din cari unu mai cu sémă, Romani'a, a demonstrat, de diece ani și mai bine, printr'o mare intie-leptiune politica și o mare valóre militara, că este unu coeficientu importantu in problem'a orientala și de care suntemu datori catra noi insine a tiené mare contu. Deci se deschidemu ochii și se nu lasam, că in lucrările comisiunei, cari incepu la 18 l. c., se reusiésca nisce proiecte judecate deja cá periculose in 1857, de-o suta de ori mai periculóse inca asta-di. Traficulu liberu alu Dunării, nu intereséza de locu pe Austri'a; este din contra o concurentia pentru liniile sale ferate. Cându ea propune formatiunea unei comisiuni mixte permanente, standu la Rusciuk (articululu 3 alu proiectului seu); cându ea cere a presidá acésta comisiune, in care Romani'a, Serbi'a și Bulgari'a se figureze pe langa ea și sub ea, ea vrea se puna mán'a pe acést'a concurentia. Si cine ar' suferi de succesulu acestei întreprinderi economice, — lasandu necontentu la o parte politic'a, — cine, déca nu Itali'a, Angli'a și Françi'a, alu caroru comerciu de importatiune și exportatiune cu principatele dunarene e considerabilu, și cari ar' vedé impundu-se, prin proceduri vexatórie bine cunoscute, prin pedici, de cari uséza tóte vointiele rele, pasagiulu pe căile ferate germane și austriace? Amu voitu, înainte de intrunirea comisiunii europene, in care figuréza agentulu nostru, d. Carrère, a carui fermitate se lauda, se probamu prin acésta rapede expunere, că cestiunea nu lasa nicidecum indiferentulu pe publiculu francesu.“

Cronic'a evenimentelor politice.

Cetitorii nostri isi voru aduce aminte că d. de Ofenheim nefiindu verificatu, că deputatu in Reichsrath, mandatulu, ce l'a fost capetatu elu cu totu felulu de siretlicuri dela alegătorii cercului Suceava-Seretu-Radauti diu Bucovina, a devenitu vacantu. Inainte cu câteva dile s'a facutu o noua alegere pentru Reichsrath in acestu cercu și dupa cum aflamu candidatulu alegătorilor romani judele Cossovi a esitu victoriosu din urma. Candidatulu Nemtiloru Miskolezy si candidatulu Evreilor Ofenheim, au caditu. Diuarele vienesse dicu, că acestu rezultat este a se multiami mai multu agitaciunilor lui Ofenheim, care a voitu se fia realesu și a despartitu pe Evrei de Nemti, noue ne-ar' placé inse a crede, că a invinsu solidaritatea alegătorilor romani. Prin alegerea dlui Cossovi majoritatea federalista din Reichsrath a mai căstigatu unu votu.

In Revist'a s'a septemana „Curierulu Financiaru“ apretiéza situatiunea esternă a Romani'e in modulu urmatoriu: „In ceea ce privesce politic'a exterióra a Romani'e, dónce fapte importante au venit se ne probeze, că ea a facutu in ultimii timpi serióse progrese. Primulu este numirea printului Urusoff cá trimisu extraordinaru și ministru plenipotentiaru alu Rusiei la Bucuresti, si alu doilea, fas'a inbucuratóre, in care a intratu cestiunea libertatii navigatiunei pe Dunare. Lips'a indelungata a unui ambasadoru alu Rusiei pe langa Curtea din Bucuresti, constituia o stare anormala, care lasá a se banui o receala intre aceste doué state vecine. Sosirea peste câte-va dile in capital'a Romani'e a ministrului plenipotentiaru rusu va fi deci o dovada de bunele nóstre relatii uni cu marele imperiu rusu, și va respandi banu-elile nefondate puse asupra Romani'e, de o politica partinitóre pentru unele puteri in daun'a celorlalte și póte a intereselor tierei. Eata declaratiunile categorice si asiguratóre ce face in acést'a cestiune „Presa“, diarulu oficialu alu ministrului nostru de externe, și care prin urmare sunt de natura a face cea mai deplina credintia :

„Multiamirea publica, care a causatu scirea, provine din aceasta, că totu publiculu simte aceea ce si guvernulu simte, adica că politic'a romanésca si stramosiésca este de a fi bine cu tóte puterile. Acést'a, am repetatu noi de atâtea ori, este si va fi politic'a guvernului nostru. Acést'a politica corecta, care consta in a fi bine cu toti, inse a nu se absorbi in nimeni, a cautá sprijine si simpatii, inse a si conservá individualitatea, si mai alesu libertatea de actiune. Suntemu fericiti asta-di că suntemu in cele mai bune relatii cu Rusia, dupa cum suntemu fericiti că avemu aceleasi relatii cu Austro-Ungari'a, cu Germani'a, cu Françi'a,

etc. Déca politici cei mari dia opozițiune ne numescu rusi, austriaci, francesi, ori de câte ori le spunemu că tinemu la bunele relatii cu fie-care din aceste si alte Puteri, noi primimu imputarea; le respundemu inse că noi suntemu aumairomani, și se vede că D-loru ne judeca dupa densii.“

In cestiunea navigatiunei Dunării, care ne intereséza atátu de multu, avemu a inregistrá cu placere aci unu primu succesu ce au obtienutu staruintiele guvernului romanu pe langa puteri. Comisiunea européna, care peste câte-va dile se va intruni la Galati, a hotaritu inca din sesiunea trecuta, că bas'a lucrurilor sale nu va fi anteproiectulu Austro-Ungariei, patronatu de Germania și Italia, cum sustinea prim'a putere, ci va lucra ea insasi regulamentul de navigatiune alu marelui riu. Acestu primu pasu facutu speramu, că principiulu de libertate a navigatiunei Dunării va fi adoptatu dela inceputu; că puterile, conduse de unu spiritu de dreptate, voru resolvá tóte cestiunile pendinte conformu cu principiile de dreptate, intr'unu modu echitabilu pentru statele riverane cu Dunarea, de a carei libera navigatiune este strinsu legatu progresulu lor. In ce privesce guvernulu, suntemu siguri, că elu va apara interesele Romani'e in sinulu comisiunei cu aceeasi tarie, cu care a sciutu se le apere pe terenu diplomaticu.“

D. colonelu Voinescu, care a fostu insarcinatu a notificá independența Romani'e guvernelor Imperiului Brasili'e și Republicei Statelor Unite ale Americi, sosindu la Rio-Janeiro, a fostu primitu, in diu'a de 14 Octobre, in audienti'a oficiala de catra M. S. Imperatorele Brasili'e, in modulu celu mai bine-voitoriu și a intempnatu, in totu timpulu siederei sale de doué septemani, primirea cea mai cordiala. Dupa ce 'si a terminatu misiunea in acést'a tíera, d. colonelu Voinescu a pornitu spre Washington spre a indeplini si acolo insarcinarea ce i s'a incredintiatu.

„Coresp. polit.“ primesce din Scutari urmatórele sciri: „Duminec'a trecuta a convocatu Dervisi-pasi'a o adunare a capetenilor mohamedane din lig'a albanesa și i-au intrebatu, déca se supunu dorintiei Sultanului de a cedá Dulcigno. Mohamedanii mai toti au datu unu respunsu negativu, declarandu, că numai dupa ce voru intrebá populu potu se dé unu respunsu definitivu. In diu'a urmátóre Dervisi-pasi'a a chiamatu la sine 6 membri catolici ai comitetului ligei și lea impartasitu parerea conlocuitorilor lor mohamedani; dér' si catolicii au declarat, că voru procede solidari cu mohamedanii. Dupa acést'a mohamedanii tienura o adunare, care cerú de a li se dá timpu de ganditu 31 dile. O resolutiune redactata in acestu sensu a fost predata lui Dervisi-pasi'a.“

„In Scutari sosescu necontentu voluntari dela diferitele neamuri albanese. Marti in 9 Nov. sosira 200 ómeni din Przirend, 100 din Teteba, și 200 din Albani'a de josu. Alaltaeri sosira conducătorulu ligei Gosca cu 30 siefi arnauti din Ipek, apoi Selim Bim-bassa din Rugava cu 20 siefi albanesi, in fine sosi Ali-pasi'a din Gusinie in Plav'a, spre a organizá militarese pe Arnautii din Albani'a de susu. — Din caus'a reului timpu principiele Nichit'a a tramisu acasa o parte mare a trupelor muntenegrine, cari se afla in taber'a dela Sutorman. — O alta scire ceva mai noua spune, că Pórt'a ar' fi primitu dela Dervisi-pasi'a sciri mai multiamitóre. Mai multe capetenii albanese se fia castigate pentru cestiunea Dulcinei; masele poporului sunt inse in contra.

Adunarea despart. I alu Asociatiunei.

Cernatu (Sacele) 2/14 Novembre.

Adunarea generala a despartimentului I alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a și cultur'a poporului romanu, dupa ce s'a fost amanatu de doué ori, s'a tienutu in fine astadi, gratia interesului viu alu acelor'a, cari sci se aduca jertfe pentru binele poporului romanu. Unu numeru frumosu de membri din Brasiovu, Siépte sate și alte comune invecinate erau intruniti in biseric'a cea mare dela Cernatu; atátu preotimea câtu si populu din Sacele a fost reprezentatu la adunare, ceea ce constatu cu bucuria, desi asiú fi doritu, că se fia in numeru mai mare reprezentati; mi s'a spusu inse că Sacelenii tocmai pe acuma absentéza mare parte, vedindu-si de afacerile economiei lor de vite. Permeteti-mi, dle Redactoru, a schitiá aci pe scurtu decursulu acestei adunari.

Dupa serviciulu divin celebratu in biseric'a cea mare directorulu despartimentului d. protopopu I. Petricu deschide adunarea printr'o cuvintare, in care desfasurá sublimulu scopu cel urmasesce Asociatiunea și rezultatele dobândite pëna acuma. Dupa acést'a s'a cetitu raportulu comitetului despre activitatea sa in anulu espirat precum și ratiociniulu despre banii incassati. Raportulu și ratiociniulu se predau unei comisiuni compuse din d-nii: I. Dorc'a, I. Coltofeanu și Al. Verzea spre opinare. Se alegu apoi in comisiunea pentru inscrierea de membri noi dnii G. Urdea, Vas. Pascu și V. Oancea. Presedintele cetire apoi apelulu prin care comitetulu central alu Asociatiunei din Sibiu provóca și pe acestu despartimentu de a luá parte la espositiunea industrială și agricola ce se va arangiá la 1880 in Sibiu conformu decisiunei ultimei adunari generale a Asociatiunei. D. I. Lengeru, adresandu cu deosebire la membri din poporu, explica inesenata espositiunei, totodata face propunerea, că se aléga mai multe comisiuni pentru diferite tinenturi, cari se indemne pe economi și industria a participá la espositiune cu articuli lor și a medilocésca tramitarea lor la Sibiu.

Propunerea din urma se primesce și se alegu urmátórele 4 comisiuni: I Pentru Brasiovu (comisiunea centrala): Diamandi Manole, G. Popp, Bart. Baiulescu, Dr. Aur. Muresianu, Vas. Sfetea. II pentru Sacele: Ioanu Dorca, George Urdea, Anastasie Barsanu, Alexe Verzea, I. anu Gavrusi. III pentru Treiscaune: Dumitru Coltofeanu, Damianu Draganescu, G. Popici, N. Rusu, I. Dim'a. IV pentru Feldióra și giuru: Ios. Morariu, George Dogariu, I. Comanescu, Vas. Aiteanu, Dumitru Nanu.

Se cetesce harthia comitetului centralu Nr. 23 prin care se recerca acestu despartimentu de studiá tienutulu seu din punctu de vedere alu calificatiunei fizicale, economice, etnologice, intelectuale și morale și din punctu de vedere alu meseriilor, industriei și alu comerului (a se vedé Nr. 87 alu Gaz. Trans. p. XXIV) — Fiindu problem'a acést'a de totu vasta, încatu nu se póte realizá intr'unu anu, doi, d. Dr. Muresianu este de parere, că spre a face unu inceputu comitetulu despart. se între in contactu cu barbati inteligenti și zelosi din tóte comunele spre a stabili o modalitate pentru adunarea de date statistice in directiunea aratata. — D-nii Lengeru și dir. Iosifu propunu a se incred cestiunea comitetului desp. și comitetulu se 'si nemésca apoi in fiacare comuna membri corespondenti. Propunerile aceste se primescu.

Comisiunea pentru revederea socotelorlu raportéza prin d. I. Dorc'a, că le-a aflu in tóta regul'a. Din reportulu comit. se vede, că ajutórele votate in adunarea gen. din anulu trecut nu s'au potutu dá, fiind-cá sumele presupuse la facerea budgetului nu au intratu, resulta asiadér' in privinti'a acést'a unu deficitu. Din raportulu cassei se vede, că au intratu cá tacse dela membri ord. 100 fl. ear' dela membri binefacétori și ajutatori 25 fl. 67 cr. — Comisiunea pentru revederea socotelorlu nefacédu vr'o propunere pentru acoperirea deficitului d. Dr. A. Muresianu propune, că comitetulu despart. se ié iniciativ'a la arangiarea de prelegeri publice poporale, cu a caror'a venit se se acopere deficitulu. Se primesce. — Comisiunea insarcinata cu inscrierea membrilor noi raportéza, că s'au inscrisu numai membri binefacétori și ajutatori contribuindu 31 fl. 72 cr. — Se decide, că Adunarea generala viitóre a despart. I se se tienă in Brasiovu (cetate).

Cu-o idea démna de realizatu au venit domni Diamandi Manole și Ios. Puscariu tocmai la urma. Densii au propusu infiintarea unei scóle de tiesutu in Sacele (d. e. cá cea din S. St. Georgiu). Ide'a a fost primita cu entusiasmu și indata, circulandu lista intre membri presenti, s'au subscrisu 873 fl. v. a. Dé D-dieu, cá proiectulu acést'a se se realizéze câtu mai curóndu! x.

Satulungu 12 Novembre 1880.

D-le Redactoru! Ve rogu se comunicati publiculu tótele miscari de alegere privitóre la constituirea resp. alegerea membrilor din representanti'a comunei Satulungu. Lega comunala in § 37 alinea 5 dispune apriatu, că cercurile de alegere le compune representanti'a comunala. Acést'a dispositiune s'a si facutu de organulu competentu. Că tóte acestea pretorulu Henter Gabor a dispusu, că cercurile se se formeze nu dupa numerulu caselor ci dupa alfabetu. In modulu acést'a mestesiugitu alegătorii voru fi asiá aruncati și mestecati dintr'unu capetu alu satului la cele

sóne: Caspar de Curtins la Trons, profesorulu M. I. Bühler la Coira, profesorulu dr. G. Schmid von Güneck la Disentis, parintele Baseli Carigiet la Disentis, De Willi la Ems, signorului I. M. Kónz la Schuls-Tarasp, De Planta la Reichenau. — Ascultandu-se cu multu interesu relatiunea dlui Ionescu, se primesce cererea.

Cu acést'a ocasiune, dnii Papadopolu-Calimach si Hasdeu, atragu atentiunea Academiei asupra bibliotecii publice din Geneva, unde se afla câte ceva fórte importantu pentru istoria romana, si mai alesu nesce scrisori inedite ale lui Despotu Heraclide catra Melanchton.

Dl. Dim. Sturdza depune la biuru o bogata colectiune de diplome si acte, scrise slavonesce, romanesce si latinesce incependu din secolulu XIV, tóte relative la istoria romana; o colectiune, despre care anuciase mai dinainte, cá o daruiesce Academiei pentru a pune inceputulu unui museu diplomaticu nationalu, dupa cum, printr'o alta donatiune anterióra, pusese inceputulu unui museu numismaticu-nationalu. D-sa mai adauge cátra acestu daru pretiosulu manuscriptu alu Papei Grigore din Mahacu, reproducu si comentatu de dl Hasdeu in tomulu II din „Cuvinte din bestrani“. Dl. Sturdza regreta inse, cá in starea actuala a localului Academiei acea colectiune diplomatica nu se póte conservá aici, fiindu espusa la stricatiune din caus'a umiditatii, si propune a fi depusa intr'unu modu provisoriu in boltile dela creditulu fonciaru, pēna ce ne vomu realisá vechi'a dorintia de a avé unu locu propriu. — Dupa o discussiune, la care iau parte dnii Calimach, Ghica, Maniu, Felix, episcopulu Melchisedecu si Aurelianu, se primesce propunerea dlui Sturdza, caruia i se exprima inca odata cea mai viua gratitudine pentru maretulu seu daru.

Dl. Dimitrie Sturdza face istoriculu afacerii documentelor Hurmuzachiane, cetindu totu-d'odata corespundenti'a s'a originala cu membrii familiei Hurmuzache, de unde resulta, cá d-sa este reprezentantulu nemarginitu alu loru in acést'a cestiune, avendu dreptulu deplinu de a cere o stricta esecutare a conditiuniloru donationale si de a retrage donatiunea in casulu contrariu, Dl. Sturdza descrie tóte pedicele, pe cari le-a intimpinatu succesivamente publicatiunea Hurmuzachiana, din partea ministriloru dupa timpu. Trecerea acestei publicatiuni in sarcina Academiei va fi o garantia contra unoru asemene vicisitudini. In ori ce casu inse, pentru cá trecerea se fia deplina, ministerulu, pe langa fondulu anualu afectatu in presinte si pe viitoriu, ne mai dateresce 31,000 lei din trecutu, cu care se se platésca datoriile facute in timpulu, pe candu publicatiunea depindea dela ministeriu.

Dupa o discussiune, la care iau parte duii Maiorescu, Ghica, Hasdeu, Stefanescu si Calimach se decide: 1) Comisiunea intocmita pentru publicarea documentelor urméza a remané neatinsa in constitutiunea si in tóte atributiunile sale de pēna acum. 2) Dnii Sturdza si Urechia, voru elaborá unu memoriu asupra cestiunii, in bas'a careia se va face apoi o adresa catra ministeriu.

Diverse.

(Espositiunea nationala in Bucuresci.) Cetimu in „Romanulu“: M. S. R. Domnitorulu a dechisu astadi 1/13 Nov. solemnu espositiunea nationala infiintata in localurile societati „Concordia Romana“ din initiativ'a acesteia. Acést'a solemnitate a fostu pe cátu de impunetória, pe atátu de miscatória pentru fia-care Romanu cu simtiente romanesce. La 11 óre M. S. Regala insoçitu de d. ministru alu lucrariloru publice, de d. adiutandu colonelu Filitis si de d. prefectu alu politiei fù primitu, in sunetele imnului nationalu, de catra comisiunea espositiunii, in fruntea careia era d. C. Porumbaru, zelosulu si meritosulu presiedinte alu „Concordiei Romane“, care intimpiná pe M. S. cu o alocutiune bine simtita, pe care o vomu publicá in numerulu viitoriu. Respunsulu M. S. R. Domnitorului fù primitu de asistenti cu aclamatiuni entusiaste. Dupa aceea d. Porumbaru presintá M. S. pe d-nii membri ai comisiunii si apoi incepù o revista generala a tuturoru obiectelor espuse, in care timpu d. Porumbaru da suveranului cele mai amenunte deslusiri asupra fia-carui obiectu espusu si presinta in acelasi timpu pe espunetorulu presentu, caruia M. S'a nu lipsia nici odata a'i adresá gratiöse cuvinte magulitóre si incuragiátore. Revist'a durá o ora si jumetate. In timpulu acesta M. S'a nu lasá nimicu neobservatu, ci cu unu viu interesu se opri la fia-care obiectu, cerendu esplotatiuni, informandu-se despre cele mai mici detaluri si facendu diferite observatiuni. O adenca impressiune a produsu asupra tuturoru celor de facia observatiunea atátu de justa si de patriotica a Mariei Sale, cá „multe milióné voru remané in tíera in locu de a merge in strainatate, déca Romanii voru continuá pe frumós'a cale, pe care au apucatu, urmandu esemplulu pe care 'lu da astadi

societatea „Concordia Romana“ pentru dezvoltarea industriei nationale.“ La plecarea, M. S'a Regala dupa ce mai adresá multiamiri si câte-va cuvinte magulitóre d-lui Porumbaru, promise a reveni cu M. S. R. Dómn'a, de óra-ce in scurtulu timpu cátu a statu la inaugurare n'a pututu vedé totu, dupa cum dorese. Intre persónele, care asistau la acést'a solemnitate, notamu pe principele Dim. Ghica, d. generalu Davila si alte cate-va persóne de distinctiune.

[Societatea de lectura din Naséudu.] „Onorata Redactiune! Societatea de lectura „Virtus romana rediviva“ a junimei studiose dela gimnasiulu grec. cath. din Naséudu, incependu-si activitatea pre anulu scolasticu 1880/81, s'a reconstituitu in 29 Septembrie sub conducerea onoratului Domnu profesor Gregoriu Pletosu in modulu urmatoriu: Presiedente: Iosifu Catulu stud. VIII. cl. gimn.; vice-presiedente: Nicolau Popu stud. VII. cl. g.; notariu alu sidentielor si corespundentielor: Alesandru Halitia stud. VII. cl. g.; cassariu Georgiu Verticu stud. VII. cl. g.; bibliotecariu: Alesandru Buteau stud. VII. cl. g. si controlor: Vladimiru Hacmanu stud. VIII. cl. gim. Acést'a aducēndu-se la cunoscintia publiculu totu-odata 'si tiene de santa detorintia a exprimá cea mai adenca multiamita Onorateloru redactiunii pentru tramiterea gratuita a pretiuiteloru sale foi; rogandu-le, cá si pre venitoriu se binevoiesca a-o prigini cu acelu favoru. — Din sidenti'a societati „Virtus romana rediviva“ tienuta in 7 Novembre 1880. Iosifu Catulu, presiedinte, Alesandru Halitia notariu.

[Dómn'a Elisabeta in Iasi.] Cetimu in „Curierulu Bal.“ Mercuri 23 Oct. v. A. S. R. Dómn'a, insoçita de doue dame de onóre, d. primaru alu orasiului, si d. prefectu alu politiei, a visitatu scóla profesionala de fete dela sf. Sava, unde era asteptata cu mare nerabdare, treptele, antretele si cancelari'a scólei, erau imbracate cu covóre, de-asupra usiei de intrare era unu cadru tricoloru cu initialele A. L. R. facutu de flori artificiale, lucrate in atelierulu scólei. Directórea, cu tóte maiestrela a esitu inaintea A. S. R. Dómn'a, care a inceputu indata visit'a celoru 4 ateliere ale scólei, vorbindu fórte amabilu cu fiacare eleva si observandu lucrulu loru. In atelierulu de flori, A. S. S. Dómn'a a statu, cá se véda cum se lucréza florile. A. S. R. Dómn'a, trecēndu apoi in cancelari'a scólei, unde erau espuse mai multe articole lucrate in atelierile ei, precum: lengerii, broderii, costume palarii de dame si copilaresci, gulere si cravate de fantasia, bonetiele copilaresci si unu mare asortimentu de flori artificiale, a eseminatu pe rēndu acele articole, si a cumperatu doue palarii, cerendu se i-le tramita la Palatu. Ducēndu-se maiestrea modista cu palariile alese, aduse si din partea scólei unu buchetu de flori artificiale din atelieru. Sear'a, candu au plecatu AA LL. Regale, Dómn'a avea in mana buchetulu oferitu de scóla profesionala de fete.

(Stipendie si ajutóre.) In sidenti'a dela 4 Nov. a comitetului Asociatiunii transilvane s'au votatu stipendie si ajutóre la urmatorii concurenti: 60 fl. pentru agricultura lui I. Bardasiu in Mediasiu; 70 fl. realistului N. Radu in Deva; 60 fl. (fund. galliana) lui Stef. Cicio-Popu, stud. de a V g. in Clusiu; 20 fl. lui Const. Costinu, fauru in Luncoiulu de jos; 25 fl. lui Bucuru E. Israilu bugneriu din Resinari; câte 10 fl. invetiaceiloru, Carabetiu (Cusdrióra), Popu N. (Sibiu), Mihaiu G. (Sibiu), Barta Stef. (dto), Suci I. (Orascia), Cicarea P. (Talmacelu), Fléca D. (Miercuria) si Hertiegu V. (Siomcuta-mare.)

(Recepta pentru o casatoria buna.) Candu o mama araba isi marita fat'a, 'i dá inainte de plecarea urmatórele consilie: „Tu parasesci acuma pe aceia, dela cari ai purcesu; te departezi din cuibulu, care te-a scutitu atat'a timpu, din care ai iesitu, spre a invetiá se ambli, si te duci, cá se insoçiesci pe unu barbatu, pe care nu 'lu cunosci, la a caruia societate nu esti dedatu. Ti dau sfatulu se-i fi o selava, déca voiesci cá elu se 'ti fia servu. Multiamescete cu puçinu. Fi atenta intotdēun'a la aceea, ce ar' poté se véda ochii lui si aibi de grija, cá ochii lui se nu véda nicio-data fapte rele. Veghiéza asupra nutrementului seu, veghiéza asupra somnului seu; fómea causéza turburare, insomni'a produce rea dispositia. Ingrjescete de averea lui, tractéza pe rudele sale cu bunatate. Fi muta pentru secretele lui; déca este voiosu, nu te aratá trista; déca este tristu, nu te aratá voiósa — atunci Allah te va binecuventá.“

(Puterea somnifera a hemeiului.) Anglesii pretindu, cá acést'a planta pe langa rolulu ce joca in fabricarea celei mai placute beuturi a rasei anglo-germane, ar' mai avea inca si proprietatea de a te adormi. Ei sustienu ast-felu, cá o perina impluta cu flori próspele de hemeiu va aduce unu somu fórte linistitu in casurile, in care tóte celelalte mijlóce cunoscute nu ar' fi isbutitu. Leaculu nu costa asia scumpu cá se nu fia incercatu la ocasiune. Trebuie se nu se uite inse, cá se se puna intr'unu cuptoru caldu hemeiulu, ce se voiesce a se intrebuintia pentru unu asemenea leacu, in care cuptoru se sté vre unu patraru de ora spre a distruge miclele insecte ce s'ar' poté aflá in elu. —

(Buchetulu comunei Paris.) Consiliulu municipalu de Paris a tramisu lordului mair (primariului) alu Londrei unu maretiu buchetu, representandu armele orasiului Paris cu devis'a: „Fluctuat nec mergitur“ in coloru eraldice. Vasulu e formatu de lilieci albi pe unu campu de garófe rosie, si d'asupra 3 flori de crini pe unu campu de azurele, cu coróna de flori in colórea aurului. Devis'a se compune din boboci de rosa cu ghirlanda de frundie de stejaru si lauru. Acestu buchetu, care e atátu de mare, in cátu a trebuitu se fia debalatu spre a fi bágatu pe usi'a primariei de Londra, e legatu cu panglice tricolore, pe cari se citește inscriptiunea urmatória: „Lordului mair, 25 Octobre 1880.“ „Pr.“

Insciintiare.

Fiindu interdisa prin oficiulu politianu din locu ori-ce intrunire din caus'a epidemiei de versatu, adunarea generala a Reuniunii femeiloru romane convocata in 7/19 Novembre a. c. se amana deocamdata.

Maria Secareanu.
Presiedint'a R. f. r.

Convocatoriu.

Despartimentulu cerc. X (Clusiu) alu „Asociatiunii transilv. pentru literatur'a si cultur'a poporului rom.“ va tiené adunarea s'a generale de estu tempu la Almasiulu-mare (Nagy-Almás), in 28 Novembre st. n. La acést'a adunare suntu cu totu respectulu invitati si rogati a participá domnii membri din acestu despartimentu, cumu si alti amici ai literaturii si culturii poporului romanu, in numeru cátu mai mare.

Clusiu 13 Novembre n. 1880.

Directorulu despart. Actuariulu despart.
Dr. Silasim. p. Bas. S. Podóba m. p.

Sciri ultime.

Clusiu 16 Nov. S'a latitu faim'a, cá Red Bartha si-a datu adi sufletulu. Iritatiunea cresce.

Agramu 16 Nov. Adi nópte eara a fost cutremuru de pamentu, causandu multu reu. Diarele aducu amenunte infiorátore. Ómenii au inceputu a disperá cu totulu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 17 Novembre st. n. 1880.

Rent'a de auru un-gara	107.55	Imprumutulu cu pre-miu ung.	109.-
Imprumutulu cailoru ferate ungare	122.75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	106.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	80.50	Rent'a de barthia aust.	72.15
dto. (II-a emisiune)	97.50	„ de argintu „	73.25
dto. (III-a emisiune)	84.50	„ de auru „	86.60
Bonuri rurale ungare	97.80	Losurile din 1860	130.50
dto. cu cl. de sortare	96.50	Actiunile bancei austr.-ungare	819.-
Bonuri rurale Banat-Timis.	95.50	„ bancei de creditu ungare	253.25
dto. cu cl. de sortare	94.50	„ bancei de creditu austriace	283.40
Bonuri rurale transilvane	94.50	Argintulu in marfuri	—
„ croato-slav.	96.50	Galbini imperatesci	5.60
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	95.—	Napoleon'd'ori	9.36
		Marci 100 imp. govm.	57.90
		Londr'a	117.35

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gótt si fiu Henricu.